

ництва через лібералізацію імпорту плодів і ягід у зв'язку з членством України в СОТ; г) низький рівень споживання фруктів населенням, особливо у великих домогосподарствах через низький рівень їх платоспроможного попиту; г) значні коливання еластичності пропозиції за цінами реалізації та порівняно низька еластичність попиту за доходами; д) істотна розбіжність між закупівельними і роздрібними цінами, що зумовлює низьку економічну ефективність садівничих підприємств і високий рівень капіталізації торгових посередників; е) загальний, зональний і регіональний дисбаланс каналів реалізації і цін за ними, що призводить до нестабільності ціноутворення на вироблену садівницьку продукцію сільгосптоваровиробників тощо.

У той же час, провадження на державному рівні заходів, спрямованих на підтримку вітчизняного виробника на всіх етапах вирощування та доведення продукції до споживача, сприяння утворенню кооперативів з виробництва, заготівлі та зберігання плодоягідної продукції, подолання диспаритету цін на плоди і ягоди і промислової продукції для садівництва дозволить створити сприятливу ринкову кон'юнктуру, довести рівень споживання населенням до раціонального рівня, сприятиме розвитку експортного потенціалу тощо.

Література:

1. Сало І.А. Розвиток ринку плодів та ягід в Україні / І.А. Сало. – К. : Вид. центр НУБіП, 2009. – 52 с.
2. Ринок фруктів і ягід / За ред. О.Ю. Єрмакова. – К. : ІАЕ, 2001. – 84 с.

УДК: 338.433:636.2.002.6

ТЕНДЕНЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ СКОТАРСТВА

**Шульга Л.В., к.е.н., доцент, Загребельна І.Л., аспірант
Полтавська державна аграрна академія**

У статті проаналізовано сучасний стан ринку продукції скотарства в Полтавській області та напрями його розвитку.

The modern state of forming of market of products of the cattle breeding and prospect of his development is analysed in the article.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації проблема продовольчої безпеки стає основним завданням кожної країни. Україна має природні багатства для ведення сільськогосподарського виробництва і розв'язання даної проблеми. Однак нині сільськогосподарське виробництво не здатне забезпечити продуктами харчування населення нашої країни, у межах раціональних норм споживання. У зв'язку з цим, виробництво і переробка продукції тваринництва, зокрема скотарства, у період переходу на ринкові засади зіткнулися з фінансовими труднощами, що спричинило високі темпи скорочення поголів'я худоби, зниження її продуктивності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Широке коло питань пов'язаних із дослідженням сучасних проблем функціонування та розвитку

ринку продукції скотарства знайшли відображення у працях таких науковців, як: В.Г. Андрійчука, О.А. Бугуцького, П.С. Березівського, В.І. Бойка, В.Н. Зимовця, М.М. Ільчука, Л.І. Касьянова, В.П. Мертенса, С.І. Михайлова, В.Я. Месель-Веселяка, П.П. Руснака, М.М. Рудого, П.Т. Саблука, П.І. Шарана, П.В. Щепієнка та багатьох інших. Їхні наукові праці сприяли створенню міцного теоретико-методологічного фундаменту, проте проблема потребує ще глибшого і всебічного дослідження, оскільки функціонування ринку продукції тваринництва у постреформний період має свої особливості.

Постановка завдання. Дослідити сучасні тенденції функціонування ринку продукції скотарства та розробити пропозиції для подальшого його розвитку.

Виклад основного матеріалу. Продукція скотарства – одна з основних на ринку продовольства України. Від насичення нею ринку залежить забезпечення населення яловичиною та молоком. Однією з проблем розвитку ринку продукції скотарства є незбалансоване споживання продуктів харчування, необхідних для нормального функціонування людини. Більш високі темпи зростання цін на молочном'ясну продукцію, порівняно з доходами населення, зумовили скорочення споживання цих цінних продуктів харчування.

Обсяги виробництва тваринницької продукції в Україні з розрахунку на одну особу не відповідають раціональним нормам і є значно нижчими порівняно з іншими країнами світу, через відсутність балансу платоспроможного попиту населення та пропозицій на продукцію сільського господарства та продовольчі товари. Наприклад, у 2009 році в Україні виробництво молока на одну особу становило 254 кг (спожито 212 кг), тоді як в Ірландії – 1190 кг, Данії – 880 кг, Нідерландах – 691 кг [2, с. 16].

На початку 90-х років дестабілізуючі процеси в галузі скотарства набули обвального характеру, в наслідок чого в усіх категоріях господарств погіршилися результати діяльності, які і до нині ще не надолужено (табл. 1).

Таблиця 1

**Динаміка виробництва продукції скотарства
в Полтавській області, тис. т**

Продукція	Роки							2010 р. у % до 2000 р.
	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
М'ясо (у забійній вазі) яловичини та телятини	34,0	17,6	18,3	19,4	14,4	15,7	15,5	45,5
Молоко	588,7	754,1	799,9	681,2	655,7	718,0	701,4	119,1

Джерело: Статистичний збірник. Сільське господарство області у 2010 році [3].

Протягом 2000-2010 років виробництво яловичини та телятини всіма категоріями господарств Полтавської області зменшилося на 18,5 тис. тонн або на 54,5%. Разом з тим саме у сучасних економічних умовах розвиток м'ясного скотарства як ресурсозберігаючої галузі дасть змогу підвищити ефективність виробництва яловичини.

Незважаючи на загальнодержавну тенденцію до зменшення виробниц-

тва молока в країні, в Полтавській області спостерігається його зростання. Так, в 2010 році порівняно з 2000 роком виробництво молока всіма категоріями господарств підвищилося на 19,1%. Але через відсутність чіткої цінової політики, постійне дорожчання матеріальних засобів – рентабельність виробництва молока в сільськогосподарських підприємствах залишається низькою, що не сприяє веденню розширеного відтворення в галузі молочного скотарства та застосування в ній інновацій.

Формування балансів попиту і пропозиції продукції вимагає від усіх учасників ринкового процесу постійного моніторингу зміни ситуації на внутрішньому ринку й розвитку світових тенденцій.

Попит на ринку продукції скотарства виступає у вигляді кількісної потреби споживачів у м'ясі та молоці, яку можна задовольнити придбанням їх через обмінну інфраструктуру. Раціонально функціонуючим є той ринок, на якому між пропозицією та попитом існує рівновага, але будь-яке порушення закону рівноваги попиту і пропозиції спричиняє дисбаланс: дефіцит товарів або їх надвиробництво [1, с. 75].

Рівень споживання молока і молочних продуктів в області є значно нижчим за норму і за досліджуваний період становить у середньому 63,4% (рис. 1). Господарства Полтавського регіону виробляють молока більше, ніж споживається в області, тобто існує потенціал для експорту та розвитку внутрішнього ринку молока. Саме такий рівень виробництва молока в регіоні гарантує повну продовольчу безпеку у сфері виробництва і споживання молока й дозволяє агровиробникам України забезпечити продовольчу незалежність держави.

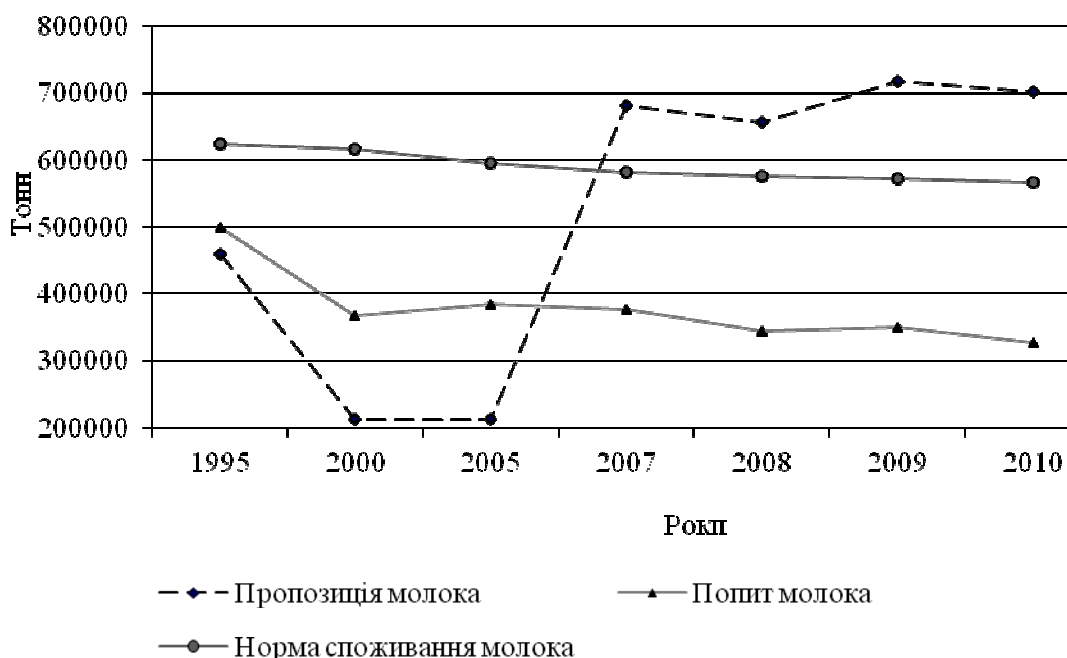

Рис. 1. Обсяги виробництва та споживання молока в Полтавській області, т

Результати функціонування та розвитку ринку яловичини та телятини в регіоні протилежні ринку молока. В Полтавській області виробляється менше м'яса яловичини та телятини ніж споживається, що спричинено значним

скороченням поголів'я та зниженням продуктивності великої рогатої худоби у господарствах населення. Адже для більшості населення вирощування великої рогатої худоби на м'ясо стало неефективним і збитковим, а в структурі власного споживання яловичина поступово витісняється більш дешевим м'ясом птиці або свинини. Основними споживачами м'яса великої рогатої худоби в Україні є м'ясопереробні підприємства, але використання ними вітчизняної продукції (сировини) постійно зменшується, через використання більш дешевої імпоротної сировини.

Одним із чинників, під дією якого формуються попит та пропозиція є ринкова ціна на продукцію, з урахуванням затрат на виробництво. Адже, взаємовідносини на ринку продукції скотарства об'єктивно зумовлюють необхідність відшкодування витрат товаровиробнику й переробнику сировини, а споживачам – необхідність задоволення потреб у м'ясі та молоці. Динаміка середнього рівня цін на продукцію скотарства в Полтавській області відображена в таблиці 2.

Таблиця 2

Середній рівень цін на продукцію скотарства в сільськогосподарських підприємствах Полтавської області, тис. грн./т

Продукція	Роки						2010 р. до 2000 р., разів
	2000	2005	2007	2008	2009	2010	
М'ясо великої рогатої худоби	1,5	6,4	6,7	10,5	9,1	10,5	7,0
Молоко	0,5	1,2	1,8	2,1	1,9	3,2	6,4

Джерело: Статистичний збірник. Сільське господарство області у 2010 році [3]

Аналіз даних відображених в таблиці свідчить про динаміку до зростання цін на продукцію скотарства в цілому. Зокрема спостерігаємо зростання ціни на молоко в 2010 р., порівняно з 2000 р., на 2,7 тис. грн./т. Ціна на м'ясо великої рогатої худоби за аналізований період також зросла, проте навіть таке підвищення ціни на продукцію не покриває затрати на її виробництво в сільськогосподарських підприємствах. Щодо господарств населення, то порахувати собівартість виробництва м'яса досить складно, через відсутність обліку кормів та інших затрат на вирощування, але очевидним є те, що собівартість вирощування худоби в господарствах населення буде вищою, ніж у сільськогосподарських підприємствах через триваліший період відгодівлі, нижчі привіси, вищі затрати на корми.

Отже, ринок продукції скотарства Полтавського регіону характеризується ємністю, але недостатнім рівнем збалансованості попиту і пропозиції, несприятливими умовами виробництва та реалізації. Тому, у системі заходів щодо стабілізації розвитку скотарства головним завданням повинно бути наращування поголів'я великої рогатої худоби та підвищення його продуктивності, що дасть змогу забезпечити населення молоком та м'ясом за науковообґрунтованими нормами споживання. А у сучасних умовах функціонування в сільськогосподарських підприємств виникає потреба у використанні інноваційних засобів та інструментів, посилення кооперування й інтеграції для за-

безпечення ефективного виробництва і просування продукції на ринки.

Висновки. Таким чином, зазначимо, що при функціонуванні та розвитку ринку продукції скотарства в регіоні, слід звернути увагу на наступні чинники: рівень споживання продукції скотарства впливає на виробництво її в регіоні, а рівень доходів населення впливає на рівень споживання продукції. До основних напрямків вирішення проблеми ефективного функціонування та розвитку ринку продукції скотарства слід віднести: створення інтегрованих структур виробництва молочної та м'ясної продукції, розвиток кооперації як виробничої, так і заготівельної, пошук зовнішніх ринків збуту, розширення великотоварного виробництва. Все це вимагає системного підходу до розв'язання проблеми подальшого розвитку ринку продукції скотарства.

Література:

1. Гримак А.В. Формування ринку продукції м'ясного скотарства / А.В. Гримак // Мясной бизнес. – 2009. – № 1. – С. 74-76.
2. Мазуренко О.В. Тенденції розвитку тваринництва в Україні / О.В. Мазуренко // Економіка АПК– 2011. – №8. – С. 16-21.
3. Сільське господарство області у 2010 році. Статистичний збірник. / За ред. Л.М. Безхлібняка. – Полтава. – 2011. – 270 с.

УДК: 65.012.34:338.24:001.8

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИКОЮ

Шевченко Т.А., здобувач

Полтавська державна аграрна академія

У статті досліджені теоретичні аспекти організаційної структури управління логістикою, визначені основні проблеми взаємодії логістики з виробництвом, маркетингом та фінансуванням, наведена основна відмінність принципів управління “зовнішнього” і “внутрішнього” логістичного центру загального керування товарними потоками (ЛЦЗ), визначено 4-рівневу структуру управління персоналом, розглянуті варіанти організаційної структури управління логістичного центру, наведена відмінність між логістичними ланцюгами та логістичними операціями.

In the articles investigational theoretical aspects of organizational structure of management logistic, the basic problems of co-operation of logistic are certain with a production, marketing and financing, the basic difference of principles of management of “external” and “internal” logistic center of general management commodity streams (LCZ) is resulted, certainly 4-level structure of management a personnel, considered variants of organizational structure of management of logistic center, resulted difference, between logistic chains and logistic operations.

Постановка проблеми. Організаційні логістичні системи (як об'єкти для керування) і їх управлінські структури є силою, яка спонукає до руху логістичні технології, які поширюються в економіці. Найбільш важливими функціями управлінського персоналу керування організаційними структурами є планування з відповідним контролем і забезпечення логістичних технологій.

Відмінна риса функціонування логістичних технологій – це формування постійних або тимчасових, відповідно до життєвого циклу товару, опера-